

Prawo

2019-07-09

Wyrok NSA ws. ogłoszenia upadłości i przerwania biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego

Po wniosku Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców Naczelny Sąd Administracyjny podjął uchwałę zgodnie z którą ogłoszenie upadłości podatnika, po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym rozpoczął bieg termin płatności tego podatku nie skutkuje przerwaniem biegu terminu przedawnienia.

Skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego otrzymał do rozpoznania zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości: czy w stanie prawnym obowiązującym przed 1 stycznia 2016 r. ogłoszenie upadłości podatnika po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym upływał termin płatności tego podatku, skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.)?

W sprawę zaangażowało się Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, mimo że bezpośrednim podmiotem w postępowaniu nie było przedsiębiorstwo mieszczące się w kategorii mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa. Rzecznik uznał jednak, że treść ewentualnej uchwały podjętej przez naczelny Sąd Administracyjny odniesie również skutek w zakresie wykładni art. 70 § 3 Ordynacji podatkowej również do firm z sektora MŚP. Od chwili wydania uchwały w konkretnej sprawie żaden sąd administracyjny nie może w innej sprawie odstąpić od oceny prawnej wyrażonej w tej uchwale, chyba że zastosuje specjalny tryb, a NSA postanowi sprawą zająć się jeszcze raz. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców wnioskował o podjęcie uchwały o treści „w stanie prawnym obowiązującym przed 1 stycznia 2016 roku ogłoszenie upadłości podatnika, po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym rozpoczął bieg termin płatności tego podatku nie skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70 § 3 OP.”

Rzecznik oparł swoją argumentację w pierwszej kolejności na wykładni gramatycznej przepisów art. 70 § 1 OP i art. 70 § 3 OP. Ponadto Rzecznik podkreślił że z treści uzasadnienia rządowego projektu do ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw druk sejmowy 3462, którą to ustawą wprowadzono z dniem 1 stycznia 2016 roku przepis art. 70 § 3a OP, wynikało w sposób jednoznaczny, że przed dniem 1 stycznia 2016 roku brak było normy prawnej odpowiadającej swoim zakresem wprowadzonemu później przepisowi art. 70 § 3a OP. A tym samym brak było podstaw dla uznania, że ogłoszenie upadłości podatnika przed dniem początku biegu terminu przedawnienia tj. przed 1 stycznia roku następnego po roku podatkowym, w którym zobowiązanie podatkowe stało się wymagalne, przerywało bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

W dniu 3 czerwca 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny w składzie 7 sędziów podjął uchwałę zgodnie z którą: „w stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2015 roku ogłoszenie upadłości podatnika, po upływie terminu płatności podatku dochodowego od osób prawnych, a przed końcem roku kalendarzowego, w którym rozpoczął bieg terminu płatności tego podatku nie skutkowało przerwaniem biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 70 § 3 OP.”

Komentarz Dyrektor Wydziału Interwencyjno-Procesowego dr Anny Zaręby-Faracik: Uchwała powzięta przez Naczelny Sąd Administracyjny jest bardzo ważna dla wszystkich przedsiębiorców z trzech względów. Po pierwsze Sąd w sposób wyraźny orzekł na korzyść przedsiębiorcy wskazując, że w określonym stanie faktycznym i prawnym upadłość nie przerywa biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Po drugie – i to chyba ważniejsze – że w sytuacji, gdy mamy do czynienia z tak ważną instytucją prawną jak przerwanie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, nie ma miejsca na budowanie konstrukcji prawnych w drodze analogii, jeśli nie ma wyraźnej podstawy prawnej, interpretacja powinna odbywać się na korzyść przedsiębiorcy. Zapadłe orzeczenie ma więc istotne znaczenie dla przedsiębiorców z punktu widzenia zasady pewności prawa. Po trzecie uchwała powzięta przez Naczelny Sąd Administracyjny pomimo, że wyrażona w sprawie konkretnego przedsiębiorcy wiąże inne sądy administracyjnych, co skutkuje tym, że podmioty z podobnymi problemami będą miały klarowność sytuacji prawnej w jakiej się znajdują.

Źródło: Biuro Rzecznika MŚP

Źródło:

<http://paliwa.pl/strona-startowa/archiwum/wyrok-nsa-ws-ogloszenia-upadlosci-i-przerwania-biegu-terminu-przedawnienia-zobowiazania-podatkowego>